



# VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE PRIMOŽA TRUBARJA LAŠKO

LAŠKO, SEPTEMBER 2019

## UVOD IN ZAKONSKA OSNOVA

Vzgojni načrt šole je dokument, oblikovan na podlagi:

- 60.d člena Zakona o osnovni šoli,
- učnih načrtov za posamezne predmete,
- priporočil Ministrstva za šolstvo in šport o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (objava na spletni strani MŠŠ, avgust 2008).

Z Vzgojnim načrtom šola opredeli pravila, ki omogočajo optimalno dobro počutje vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa. Delavci šole, učenci in starši razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju.

Naloge vzgojnega načrta izhajajo iz 2. člena istega zakona, ki določa cilje osnovnošolskega izobraževanja, iz štirih stebrov izobraževanja (Mednarodna komisija v okviru UNESCA - Delors, 1996): Učiti se, da bi: vedeli, znali delati, znali živeti v skupnosti in drug z drugim, znali biti.

Naloge vzgojnega načrta izhajajo tudi iz vizije Osnovne šole Primoža Trubarja Laško:

Gradili bomo na pozitivnih dosežkih, si prizadevali za medsebojno zaupanje, strpne odnose ter sprejemanje drugačnosti. Učence bomo spodbujali k ustvarjalnosti, pridobivanju trajnega in uporabnega znanja ter jih vodili pri razvijanju pozitivne samopodobe. S svojim sodelovanjem s krajem bomo prispevali k večji prepoznavnosti šole.

Znanje, strpnost, kvaliteta, sodelovanje.

## SPLOŠNE DOLOČBE

Vzgojni načrt obsega:

### I. TEMELJNE VREDNOTE in NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA

### II. VZGOJNE DEJAVNOSTI

1. proaktivne, preventivne dejavnosti
2. svetovanje in usmerjanje
3. druge dejavnosti

### III. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

### IV. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

# 1. TEMELJNE VREDNOTE in NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda.

Na naši šoli bomo skozi vzgojno-izobraževalni proces razvijali naslednje temeljne vrednote:

**Znanje** nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, uspešnost, vedoželjnost, aktivnost in uporabnost znanja. Znanje je skupek urejenih informacij, ki privedejo do razumevanja.

**Strpnost** je sposobnost mirnega sožitja z osebami, ki živijo z prepričanji, ki so drugačna od naših.

**Kvaliteta** postavlja učenje v središče dela in dejavnosti vseh na šoli. Vsi deležniki postavljamo temelje kakovostni šoli.

**Sodelovanje** omogoča reševanje težav s skupinskim delom, hkrati pa je to veščina, ki je nujna za uspešno učenje in življenje v skupnosti.

Vzgojno delovanje temelji na uresničevanju vzgojnih ciljev, ki so umeščeni v cilje osnovne šole. Cilji našega vzgojnega delovanja so usmerjeni v izvajanje kakovostnega vzgojno-izobraževalnega procesa, ki temelji na ciljno opredeljenih **vrednotah**:

- znanju kot vrednoti,
- spoštovanju sebe, drugih, lastnine in okolja,
- delovnih navad in odgovornosti,
- kulturnega obnašanja,
- pripadnosti domovini in kompetenc aktivnega državljana

in opredeljenih **načelih**:

- načelu medsebojnega spoštovanja,
- načelu sodelovanja,
- načelu združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelu spodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelu osebnega zgleда,
- načelu medsebojne pomoči in solidarnosti.

## 2. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Vzgojne dejavnosti šole se delijo na:

- preventivne in proaktivne dejavnosti,
- svetovanje in usmerjanje,
- druge vzgojne dejavnosti.

### 2.1 PREVENTIVNE IN PROAKTIVNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti naše šole oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih zahteva življenje v skupnosti.

**Oddelek razreda** je osnovna socialna skupina v šoli, zato bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne klime. **Vsaka oddelčna skupnost** bo v začetku šolskega leta sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda. Posebno pozornost bodo posvetili razvijanju socialnih veščin ter vrstniškemu sodelovanju in pomoči. Poudarjali bomo zgledno vedenje učencev in vodili razgovore o tem.

**Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole** se bodo organizirale v okviru ur pouka, ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti ali v okviru šolskih projektov. Posebno pozornost bomo posvetili naslednjim temam:

- medvrstniško nasilje,
- komunikacija in reševanje konfliktov,
- odnosi med vrstniki,
- medvrstniška pomoč,
- razvijanje socialnega čuta, veščin in strpnosti,
- sprejemanje drugačnosti,
- spoštovanje starejših,
- zdravo življenje in oblike odvisnosti.

S temi dejavnostmi bomo razvijali moralne vrednote, sprejemanje odgovornosti za svoje vedenje, kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

#### NAČINI VZGOJNEGA DELOVANJA:

- Zaposleni delujemo **preventivno**.
- Učencem dajemo **zglede**.
- Osnova vzgojnega delovanja je **svetovalni pogovor**.
- Šola lahko najbolj zaslužnim učencem **podeli priznanja ali nagrade**. Priznanja so lahko v obliki, ki jo šola sama določi, ali pa kot javna objava.
- Kršitvam šolskih pravil sledijo **vzgojni ukrepi**.

## PREVENTIVA

**Zaposleni** so dolžni storiti vse, da zagotovijo izvajanje tega vzgojnega načrta in poskrbijo za varnost v šolskem prostoru.

**Vodstvo** šole zagotovi materialne in organizacijske pogoje za izvajanje tega vzgojnega načrta.

### Šolska svetovalna služba:

- Organizira in izvaja dejavnosti za krepitev vrednot iz tega vzgojnega načrta.
- Svetuje učencem in sodelavcem pri reševanju vzgojnih primerov.
- Vodi nekatere vzgojne postopke.

**Učenci** na sestankih šolske skupnosti razpravljajo o:

- Izboljševanju pogojev za delo.
- Načinih za uresničevanje vzgojnega načrta.
- Ukrepih za preprečevanje kršitev in predlagajo možne rešitve.

**Starši** podpirajo vse postopke, ki so usmerjeni v izvajanje tega vzgojnega načrta in pri tem tudi sodelujejo.

## ZGLED

**Starši** imajo največji vpliv na učence, zato je njihova odgovornost pri dajanju zgledov otrokom največja. **Zaposleni** dajejo učencem s svojim ravnanjem zgled, zato so dolžni dosledno ravnati v skladu s tem vzgojnim načrtom.

## SVETOVALNI POGOVOR

Osnova vzgojnega delovanja je **svetovalni pogovor z učencem**. Po učenčevem prestopku učitelj z njim opravi razgovor, s katerim poskušata razrešiti bodisi medsebojni spor bodisi učenčev odnos do drugih oseb, šolskih dolžnosti, imetja ... Pobudo zanj lahko dajo zaposleni, učenci ali starši. Če tak razgovor ne obrodi sadov, učitelj v postopek vključi **razrednika**. Kadar tudi razrednikovo posredovanje ne pripomore k rešitvi primera, razrednik v postopek vključi še **svetovalno službo** in **starše**.

**Zaposleni** vse nesporazume rešujejo najprej z pogovorom.

**Učenci** imajo pravico do pogovora s strokovnimi delavci po predhodnem dogovoru.

**Starši** so dolžni redno sodelovati s šolo – osebno, po elektronski pošti, telefonsko ali pisno.

## **2.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE**

### **SVETOVANJE IN USMERJANJE**

je namenjeno učencem in njihovim staršem pri reševanju problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi.

Usmerjanje in svetovanje bo lahko potekalo:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti, šolska svetovalna služba),
- v času izven pouka (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba).

O vsebini in ciljnih svetovanja in usmerjanja za posameznega učenca se bodo dogovorili razrednik, šolska svetovalna služba in starši, v izrednih primerih pa se bo sestal oddelčni učiteljski zbor, o čemer bo razrednik obvestil starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje daljše spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali strokovno pomoč v zunanjih ustanovah.

### ***ŠOLSKA MEDIACIJA***

Mediacija je postopek, v katerem se osebi, ki imata konflikt, ob pomoči tretje osebe oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, katere so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni.

Vsi udeleženci prevzamejo odgovornost za rešitev nastalega problema. Proces mediacije vodi usposobljena oseba, ki ne posega v samo reševanje problema, temveč nudi potrebno pomoč. Če šola nima svojega mediatorja, lahko poišče in ponudi zunanjega mediatorja.

### ***RESTITUCIJA***

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča poravnavo povzročene škode. Poravnava naj bo smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za svoje ravnanje ter poišče načine, s katerimi svojo napako popravi.

Temeljna načela restitucije:

- ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem,
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil,
- poravnava je smiselno povezana s povzročeno škodo,
- oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- omogoča pozitivno vedenje, poudarja vrednote ter ne spodbuja obrambnih vedenj, kot sta kritika in kazen.

V primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, bo učitelj odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in s pravili šolskega reda.

## 2.3 DRUGE VZGOJNE DEJAVNOSTI

### VZGOJNI UKREPI

**Vzgojni ukrepi** se uporabijo, kadar učenec, ki je storil kršitev šolskih pravil, ni pripravljen sodelovati pri reševanju nastalega problema in so predhodno bili uporabljeni drugi načini vzgojnega delovanja. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca k spremembi neustreznega obnašanja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole.

1. razgovor učitelja in učenca, pri katerem je učenec kršil šolska pravila;
2. **razgovor** z razrednikom ali s šolsko svetovalno službo ali ravnateljem;
3. **družbeno koristno delo (oblike koristnega dela);**
4. **ukinitev nekaterih pravic**, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov;
5. **povečan nadzor** nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
6. **zadržanje na razgovoru po pouku** v zvezi z reševanjem problemov;
7. šola lahko učencu, ki ogroža varnost ali izvedbo vzgojno izobraževalnih dejavnosti izven prostorov šole, določi spremstvo staršev ali pa za takega učenca organizira nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli** (postopek je opisan v 6. členu pravil šolskega reda Osnovne šole Primoža Trubarja Laško);
8. **odstranitev učenca od pouka** je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. **Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca.** V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju. Šola ima pripravljen obrazec, ki ga izpolni učenec, kjer zapiše svoje obnašanje.
9. šola lahko učencu **začasno odvzame napravo ali predmet**, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvezel, še isti dan napiše zabeležko o odvzemu in o tem obvesti starše
10. šola lahko oblikuje in izvaja tudi **druge vzgojne ukrepe**, za katere se dogovori učiteljski zbor ali se zanje odloči vodstvo šole. O njihovem izvajanju šola obvesti starše;
11. o vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni **zapisi**. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba, kdor pač vodi obravnavo;
12. o izvedenih vzgojnih ukrepih razrednik **obvesti starše**.

Učenec, ki krši pravila šolskega reda prejme:  
ustno opozorilo,  
pisno opozorilo razrednika,  
pisno opozorilo oddelčnega učiteljskega zbora,  
pisno opozorilo ravnatelja in  
vzgojni opomin.

Administrativni ukrep je vzgojni opomin, ki ga šola izreče v skladu s 60. f členom ZOsn-UPB3, objavljenem v Ur. l. štev. 40/2012, z dne 30. 5. 2012. Le-ta določa izrekanje vzgojnih opominov, postopek izrekanja ter način izrekanja, obvestilo učencu in staršem ter pripravo individualiziranega vzgojnega načrta.

## ***POHVALE IN PRIZNANJA UČENCEM***

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale in priznanja. Pohvale in priznanja učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj.

### ***POHVALE***

so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, je ustno pohvaljen.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Mentor podeljuje pisne pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje uspešnosti pri pouku v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole.

### ***PRIZNANJA***

#### **Priznanje Osnovne šole Primoža Trubarja**

Priznanje podeljuje ravnatelj šole, in sicer na vseh področjih, ki prispevajo k ugledu šole in dajejo pozitiven zgled ostalim učencem.

#### **Priznanje za sodelovanje v pevskem zboru**

Priznanje podeljuje zborovodja za večletno prizadevno sodelovanje v pevskem zboru.

#### **Priznanje za izkazano znanje na preverjanju NPZ**

Priznanje podeljuje ravnatelj, prejme ga učenec za doseženo povprečje 80% ali več pri vseh treh predmetih na preverjanju nacionalnega preizkusa znanja.

#### **Plaketa za sodelovanje v pevskem zboru vsa leta šolanja**

Plaketo podeljuje zborovodja za uspešno in prizadevno sodelovanje v pevskem zboru vsa leta šolanja.

#### **Priznanje na športnem področju**

Priznanje podeljuje mentor za izjemne športne rezultate.

#### **Plaketa športnik, športnica šole**

Plaketo podeljuje učitelj športne vzgoje učencu in učenki, ki sta bila najbolj uspešna na športnem področju.



### **Bronasti znak Primoža Trubarja**

Priznanje podeljuje razrednik, prejme ga učenec za izjemno uspešno delo pri pouku v prvih treh razredih.

### **Srebrni znak Primoža Trubarja**

Priznanje podeljuje razrednik, prejme ga učenec, ki doseže v vseh letih šolanja povprečje končnih ocen 4,5 ali več.

### **Zlati znak Primoža Trubarja**

Priznanje podeljuje ravnatelj, prejme ga učenec za povprečje končnih ocen 4,5 ali več v vsakem razredu v vseh letih.

## **NAGRADE**

Nagrado lahko prejme posameznik ali skupina učencev. Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj.

Nagrade se podeljujejo v obliki:

- pripomočkov, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih,
- knjižnih nagrad,
- skupinskih izletov.

## **3. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI**

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki (v nadaljnjem besedilu starši) razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, pri različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju.

S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok.

Zato bomo:

- izvajali običajne oblike (roditeljski sestanki, pogovorne ure) sodelovanja,
- vzpodbujali medsebojno komunikacijo s starši in druge aktivnosti, sodelovanje na prireditvah in razstavah, srečanja, predstave, vključevanje v projekte, sodelovanje v zbiralnih akcijah, pri dnevih dejavnosti in dnevu šole ter vodenju interesnih dejavnosti, v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote.

**Starši se med drugim vključujejo v reševanje problemov**, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šolskega reda – kodeks učencev. Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalne centre in druge ustanove.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, predlagamo naslednji postopek:

- učitelj starše po telefonu obvesti o problemu in jih povabi v šolo na razgovor,
- učitelj pisno povabi starše na razgovor,
- ravnatelj pošlje staršem pisno povabilo s povratnico,
- šola obvesti druge zunanje institucije.

**Šola obvešča starše** na različne načine: ustno osebno in po telefonu, pisno.

Starši so dolžni posredovati telefonsko številko, na kateri so vedno dosegljivi, predvsem pa pravočasno javiti razredniku vsako spremembo za svojega otroka.

**Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole morajo biti staršem vnaprej poznani.**

## 4. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt Osnovne šole Primoža Trubarja Laško je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena ZOŠ.

Naloge bodo med letom dopolnjevali s sklepi strokovnih organov šole, z okrožnicami in z navodili Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda RS za šolstvo ter s sklepi ustanovitelja. Starši bodo o vseh takšnih spremembah obveščeni.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

**SVET ŠOLE:** Sprejme vzgojni načrt in poročilo.

**UČITELJSKI ZBOR:** Skozi vzgojno-izobraževalni proces uresničuje

**RAZREDNIKI:** So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.

**STARŠI:** Sodelujejo pri pripravi, oblikovanju in uresničevanju vzgojnega načrta.

**SVETOVALNA SLUŽBA:** Spremlja, pripravlja in organizira strokovna izobraževanja za kvalitetnejše uresničevanje vzgojnega načrta in strokovno pomaga pri uresničevanju le tega.

**RAVNATELJ:** Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja izvajanje

S sprejetjem tega Vzgojnega načrta preneha veljati vzgojni načrt z dne ...

Spremenjen Vzgojni načrt je bil potrjen:

Na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 28. 9. 2019;

na seji sveta staršev dne \_\_\_\_\_;

na seji sveta šole dne \_\_\_\_\_.